

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 4 marca 2019 r.

Powód S. C. w pozwie skierowanym przeciwko pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. wniósł o stwierdzenie nieważności, ustalenie nieistnienia lub uchylenie uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej odbytego dnia 23 czerwca 2018 r. w K.:

- uchwały nr (...) w sprawie wyboru Członków Rady Nadzorczej SM (...)

- uchwały nr (...) w sprawie odwołania Prezesa Zarządu Spółdzielni J. W.

Na uzasadnienie żądania pozwu wskazał, że na walnym zgromadzeniu członków pozwanej Spółdzielni w dniu 23 czerwca 2018 r. po wyborze prezydium zebrania, komisji walnego zgromadzenia i podaniu informacji o prawidłowości zwołania walnego zgromadzenia do prezydium wpłynął wniosek o zmianę porządku obrad, która została przegłosowana. Następnie przewodniczący J. Ż. ogłosił zgłaszanie kandydatur do Rady Nadzorczej. Zebrani zostali poinformowani o okolicznościach uniemożliwiających kandydowanie wynikających z § 31 regulaminu obrad walnego zgromadzenia, przy czym pominięto uregulowania z § 51 pkt 4 i 5 statutu Spółdzielni. Po przedstawieniu listy kandydatur do rady, wyrażeniu przez poszczególne osoby zgody na kandydowanie kandydaci przedstawili się zebranim. Wśród kandydatów była m.in. L. M. (1), która poinformowała, że jest pracownikiem firmy budowlanej i uzyskała odpowiedź, że nie ma przeszkód do tego, aby kandydowała. Z wyników wyborów do Rady Nadzorczej wynikało, że wybrani zostali do jej składu m. in. L. M. (1) i D. S. (uchwała nr (...)). Wg powoda, zaskarżona uchwała jest sprzeczna z art. 56 § 3 pr. spółdzielcze, § 51 pkt 4 i 5 statutu SM (...) oraz § 31 pkt 1 regulaminu obrad walnego zgromadzenia. L. M. (1) jest bowiem prezesem zarządu spółki (...) sp. z o.o. w K., jej mąż posiada 49,84 % udziałów w spółce i z mocy prawa ze względu na konflikt interesów nie może być członkiem Rady Nadzorczej Spółdzielni. Będąc członkiem rady będzie miała dostęp do wrażliwych danych gospodarczych SM (...) i nie ma gwarancji, że nie wykorzysta ich dla własnych celów (dane o wysokości środków przeznaczonych na zadania remontowe przygotowywane do przetargów, wiedza na temat planów pozyskania terenów budowlanych). Z kolei D. S. wnosił do Spółdzielni do dnia 1 sierpnia 2018 r. opłaty niezgodne z faktycznym stanem osób zamieszkujących w jego mieszkaniu czym naruszył § 15 pkt 4 i 8 statutu Spółdzielni.

Na rozprawie w dniu 4 marca 2019 r. powód podtrzymał żądanie pozwu co do uchwały nr (...) i oświadczył, że cofa pozew w zakresie żądania dotyczącego uchwały nr (...) wskazując, że kwestia dotycząca tej uchwały uległa dezaktualizacji.

Strona pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w K. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Wskazała, że zaskarżone uchwały nie naruszają prawa powszechnie obowiązującego czy unormowań statutu Spółdzielni. Nie zachodzą jakiegokolwiek okoliczności przemawiające za uznaniem zaskarżonych uchwał Walnego Zgromadzenia za nieistniejące. Co do uchwały nr (...) w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej SM (...) okoliczności przytoczone w pozwie odnoszą się do części uchwały – wyboru dwóch członków rady. Odnośnie zarzutów dotyczących L. M. (1) sprowadzają się one do twierdzeń o braku biernego prawa wyborczego po jej stronie z uwagi na konkurencyjną działalność Spółdzielni i spółki (...). Pełnienie przez L. M. (1) funkcji prezesa tej spółki może skutkować zainicjowaniem procedury odwołania członka Rady Nadzorczej z zajmowanego stanowiska zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 56 § 3 i 4 ustawy prawo spółdzielcze i § 51 ust 4 – 6 statutu spółdzielni. Brak w statucie unormowań wykluczających kandydowanie członka Spółdzielni do Rady Nadzorczej z uwagi na konkurencyjność działań. Z ostrożności procesowej, strona pozwana podniosła, że powód nie wykazał aby zachodziła konkurencyjność pomiędzy działaniami L. M. (2) w Radzie Nadzorczej spółdzielni i w spółce (...) sp. z o.o. Samo „zazębianie się” działalności obu podmiotów nie musi oznaczać zaistnienia konkurencyjności.

Odnośnie wyboru do Rady Nadzorczej D. S. twierdzenia zawarte w pozwie są również chybione. Prawdą jest, że biernego prawa wyborczego pozbawieni zostali członkowie spółdzielni, którzy zalegają z opłatami względem spółdzielni. D. S. na bieżąco regulował należności i nie miał zadłużenia wobec Spółdzielni. Na walnym zgromadzeniu w dniu 23 czerwca 2016 r. złożył oświadczenie o niezaleganiu z opłatami. Już po wyborze na członka rady D. S. zorientował się, że nie zgłosił do spółdzielni zmiany liczby osób zajmujących lokal przez niego zajmowany, a to w związku z urodzeniem się w czerwcu 2015 roku i w grudniu 2016 roku jego dwójki dzieci. Wykrycie przedmiotowego błędu skutkowało złożeniem w sierpniu 2018 roku przez zainteresowanego wniosku o wyliczenie różnicy w opłatach eksploatacyjnych za zajmowany lokal (wzrost opłaty za wodę o 20 zł. za miesiąc od osoby) jak i wyrównanie wstecz zaistniałej różnicy, która została przez spółdzielnię wyliczona we wrześniu 2018 roku. Wg strony pozwanej, D. S. naruszył swym postępowaniem jedynie § 15 pkt 8 statutu co nie pozbawiło go biernego prawa wyborczego do jej organów.

Na rozprawie w dniu 4 marca 2009 r. strona pozwana wyraziła zgodę na cofnięcie pozwu w zakresie dotyczącym uchwały nr (...).

Sąd ustalił następujące, w zasadzie niesporne, okoliczności faktyczne:

W dniu 23 czerwca 2018 r. odbyło się walne zgromadzenie członków SM (...) w K..

Na zgromadzeniu podjęto m. in. uchwałę nr (...) o treści następującej: „zgodnie z § 38 p. 1 statutu walne zgromadzenie członków SM (...) w K. dokonało głosowania tajnym, spośród zgłoszonych zgodnie z § 40 statutu spółdzielni członków spółdzielni, wyboru członków rady nadzorczej w osobach: 1. L. M. (1) 336 głosów, 2. A. F. 333 głosy za, 3. D. S. 299 głosów za, 4. A. P. (1) 271 głosów za, 5. K. J. 261 głosów za, 6. D. N. 237 głosów za, 7. L. K. 236 głosów za, 8. A. P. (2) 229 głosów za, 9. J. Z. 206 głosów za, 10. E. H. 200 głosów za – spośród liczby 466 oddanych głosów ważnych”.

(dowód: protokół z walnego zgromadzenia członków SM (...) z dnia 23.06.2018 r., k. 8; 23, protokoły wyboru na zgromadzeniu poszczególnych komisji, k. 97–105; lista obecności na walnym zgromadzeniu członków SM (...), k. 106-145; regulamin obrad walnego zgromadzenia, k. 146-155)

W krajowym rejestrze sądowym (KRS) pod nr KRS (...) zarejestrowana jest spółka (...) sp. z o.o. w K.. Wspólnikiem w spółce jest m.in. J. M.. Prezesem zarządu jest L. M. (1). Przedmiotem działalności spółki jest m. in.: realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków, roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, przygotowywanie terenu pod budowę, kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek. W KRS pod nr (...) wpisana jest spółka jawna o firmie: Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Budowlane (...) K., T., (...) sp. jawna” w siedzibą w K.. wspólnikami są m. in. J. M. i L. M. (1). Uprawnionymi do reprezentowania spółki są wszyscy wspólnicy, w tym L. M. (1).

(dow. odpis KRS spółki (...), k. 28-30 , odpis (...) spółki jawnej, k. 161-163)

D. S. na walnym zgromadzeniu w dniu 23 czerwca 2018 r. złożył oświadczenie o niezaleganiu z opłatami na rzecz spółdzielni. Na dzień 23 czerwca 2018 r. nie istniała żadna uwidoczniona zaległość w opłatach D. S. w księgach spółdzielni. Po wyborze na członka Rady Nadzorczej D. S. zorientował się, że nie zgłosił do spółdzielni zmiany ilości osób zajmujących lokal mieszkalny, który zamieszkuje. W czerwcu 2015 roku i w (...) urodziły się zainteresowanemu dzieci, co nie zostało zgłoszone w spółdzielni. W sierpniu 2018 roku D. S. złożył do spółdzielni wnioski o wyliczenie różnicy w opłatach eksploatacyjnych za zajmowany lokal i o wyrównanie wstecz zaistniałej różnicy, która została przez spółdzielnię wyliczona we wrześniu 2018 roku.

(okoliczność niesporna)

Wg statutu SM (...) w K.:

- przedmiotem działalności spółdzielni jest m. in.: obsługa nieruchomości na własny rachunek, zagospodarowanie i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wynajem nieruchomości na własny rachunek, zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie - § 7 statutu

- przedmiot działalności spółdzielnia realizuje poprzez m.in. budowanie lub nabywanie budynków w celu (...), zarządzanie nieruchomościami stanowiącymi własność spółdzielni, własność członków spółdzielni (...) - § 8 statutu

- członków rady nadzorczej wybiera walne zgromadzenie w głosowaniu tajnym spośród członków spółdzielni. W skład rady nadzorczej nie mogą wchodzić osoby zalegające z opłatami wobec spółdzielni (...) - § 40 pkt 1 statutu

- członkowie rady nadzorczej i zarządu nie mogą zajmować się interesami konkurencyjnymi wobec spółdzielni, a w szczególności uczestniczyć jako członkowie władz (...) przedsiębiorców prowadzących działalność konkurencyjną wobec spółdzielni, Naruszenie zakazu konkurencji stanowi podstawę odwołania członka rady lub zarządu oraz powoduje inne skutki prawne przewidziane w odrębnych przepisach - § 51 pkt 4 statutu

- pod pojęciem działalności konkurencyjnej należy rozumieć przede wszystkim przypadki w których: inny podmiot prowadzi działalność konkurencyjną w stosunku do działalności spółdzielni m. in. zabiega o te same tereny inwestycyjne, wynajmuje na tym samym terenie lokale użytkowe, negocjuje warunki umów z tymi samymi podmiotami świadczącymi usługi - § 51 pkt 5 statutu

(dow. statut SM (...) w K., k. 31 – 36)

Stan faktyczny sprawy, w zasadzie niesporny, w świetle stanowisk zajętych przez obie strony procesu w pozwie i w odpowiedzi na pozew oraz podczas rozprawy w dniu 4 marca 2019 r. ustalono w oparciu o dowody z dokumentów wyżej wymienionych, których prawdziwości strony nie kwestionowały i których prawdziwość w ocenie sądu nie budziła wątpliwości.

Oddalono wnioski dowodowe z zeznań świadków wskazanych przez stronę pozwaną (powód cofnął wnioski o słuchanie świadków) jako, że materiał dowodowy z dokumentów był wystarczający do wydania rozstrzygnięcia. W świetle obowiązujących przepisów, postanowień zawartych w statucie spółdzielni i ustalonych w oparciu o same dokumenty okoliczności faktycznych zbędnym było słuchanie świadków: L. M. (1), K. S. oraz za pozwaną Spółdzielnię jej prezesa zarządu - D. S..

Sąd zważył co następuje:

Powód domagał się w pozwie stwierdzenia nieważności zaskarżony uchwał, ustalenia nieistnienia lub uchylenia zaskarżonych uchwał.

W efekcie, stwierdzić należy, że powód sformułował trzy odrębne żądania, wzajemnie się wykluczające.

Zgodnie z art. 42 § 2 ustawy prawo spółdzielcze (Dz. U.2018, 1285 tj.) uchwała sprzeczna z ustawą jest nieważna (§ 2). Jeżeli członek spółdzielni uważa, że uchwała jest sprzeczna z ustawą może w drodze powództwa domagać się ustalenia nieważności uchwały. Ważne by w pozwie zostało wskazane dlaczego, zdaniem skarżącego uchwała jest sprzeczna z przepisami prawa i aby okoliczność ta została wykazana.

Zgodnie z art. 42 § 3 ustawy pr. spółdzielcze uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu. Jeżeli zdaniem skarżącego zaskarżona uchwała jest np. sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godzi w interesy spółdzielni albo ma na celu pokrzywdzenie członka spółdzielni może on złożyć pozew o uchylenie takiej uchwały.

Zgodnie zaś z art. 189 k.p.c. każdy kto ma w tym interes prawny może wnieść do sądu pozew o ustalenie istnienia lub nieistnienia prawa lub stosunku prawnego. Decydując się na wniesienie pozwu o ustalenia nieważności uchwały

zainteresowany musi wskazać w pozwie a następnie udowodnić, że ma interes prawny w żądaniu pozwu oraz że uchwała jest nieważna np. ponieważ nie została przegłosowana – podjęta przez wymaganą przepisami prawa większość, w głosowaniu brały udział osoby nie mającego do tego prawa czy będące reprezentowane przez osoby, które nie przedłożyły koniecznych pełnomocnictw.

Jak widać przepisy prawa przewidują kilka alternatywnych możliwości osiągnięcia celu jakim jest wyeliminowanie z obrotu prawnego wadliwej uchwały. Okoliczności wskazane w pozwie mające na celu uzasadnić zgłoszone żądania – odnośnie uchwały nr (...), jako że pozew został skutecznie cofnięty co do zaskarżonej uchwały nr (...) – odwołują się do wskazania, że uchwała w części dotyczącej wyboru do Rady Nadzorczej Spółdzielni (...) jest niezgodna z postanowieniami statutu, czy godzi w interesy spółdzielni. I tu, wskazać należy, że okoliczności wskazane na uzasadnienie pozwu świadczą, że zaskarżona uchwała powinna być zbadana pod kątem tego czy należy ją uchylić (powództwo o uchylenie uchwały) z uwagi na postawione zarzuty odnoszące się do jej sprzeczności z postanowieniami statutu, ewentualnie w zakresie wyboru L. M. (1) czy wybór wskazanej osoby nie godzi w interesy spółdzielni.

Na wstępie wskazać też należy, że mimo, iż uchwała nr (...) została zaskarżona w całości, a w drodze uchwały do Rady Nadzorczej wybrano dziesięć osób, nic nie stało na przeszkodzie do tego, aby pozew uwzględnić w części tj. uchwałę uchylić tylko w części dotyczącej wyboru do Rady Nadzorczej dwóch spośród dziesięciu członków.

Odnośnie wyboru L. M. (1), zgodnie § 51 pkt 4 statutu członek rady nadzorczej nie może zajmować się interesami konkurencyjnymi wobec spółdzielni, a w szczególności uczestniczyć jako członek władz (...) przedsiębiorców prowadzących działalność konkurencyjną wobec spółdzielni. Pod pojęciem działalności konkurencyjnej należy rozumieć przede wszystkim przypadki w których: inny podmiot prowadzi działalność konkurencyjną w stosunku do działalności spółdzielni m. in. zabiega o te same tereny inwestycyjne, wynajmuje na tym samym terenie lokale użytkowe, negocjuje warunki umów z tymi samymi podmiotami świadczącymi usługi - § 51 pkt 5 statutu. Wobec tego, że L. M. (1) jest prezesem zarządu spółki (...) sp. z o.o. w K., a przedmiotem działalności spółki jest m. in.: realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków, roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych, przygotowywanie terenu pod budowę, kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek oraz w związku z tym, że jest współnikiem i osobą upoważnioną do reprezentowania spółki (...) K., T., (...) sp. jawna w siedzibą w K. stwierdzić należy, że L. M. (1) zajmuje się interesami konkurencyjnym z punktu widzenia Spółdzielni (...). Pamiętać należy, że przedmiot działania spółdzielni to m. in.: obsługa nieruchomości, zagospodarowanie i sprzedaż nieruchomości, kupno i sprzedaż nieruchomości - wszystko na własny rachunek (§ 7 statutu). Przedmiot działalności spółdzielni realizuje poprzez m.in. budowanie lub nabywanie budynków.

Okoliczność wskazana wyżej, świadczy o tym, że L. M. (1) nie powinna być członkiem Rady Nadzorczej Spółdzielni z uwagi na to, że jej wybór jest niezgodny z powołanymi wyżej przepisami statutu oraz godzi w interesy spółdzielni. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 1 grudnia 2015 r., sygn. akt V ACa 165/15 „zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec spółdzielni obowiązuje osoby wskazane w art. 56 § 3 ustawy pr. spółdzielcze bez względu na to, czy i ewentualnie w jakim zakresie działalność konkurencyjna naraża spółdzielnię na szkodę. Ma charakter bezwzględny i nie może być uchylony bądź też ograniczony treścią postanowień statutu”.

Nie zasługuje na akceptację stanowisko strony pozwanej odnoszące się do posiadania legitymacji biernej przez L. M. (1) wobec procedury wskazanej § 51 pkt 4 statutu zgodnie z którą naruszenie zakazu konkurencji stanowi podstawę odwołania członka rady z uwagi na argumenty wskazane powyżej. Nie do zaakceptowania jest teza o możliwości wyboru do rady nadzorczej osoby zajmującej się interesami konkurencyjnymi i dopiero po naruszeniu zakazu konkurencji wszczynanie procedury mającej na celu odwołanie takiej osoby z rady. Takie stanowisko wręcz zakłada możliwość podejmowania działań na niekorzyść spółdzielni i dopiero po zajściu okoliczności celowość podejmowania przez spółdzielnię działań na drodze prawnej.

Odnośnie wyboru D. S. wskazać należy, że zgodnie § 40 pkt 1 statutu w skład Rady Nadzorczej nie mogą wchodzić osoby zalegające z opłatami wobec spółdzielni. Z okoliczności, de facto, niespornych wynika, że na datę walnego zgromadzenia, czyli na dzień 23 czerwca 2018 r. D. S. nie uiszczał na rzecz spółdzielni wszystkich opłat, które powinien

uiszczać. A mianowicie, nie zgłosił do spółdzielni w czerwcu 2015 roku, że urodziło mu się dziecko, podobnie nie zgłosił w grudniu 2016 roku, że urodziło mu się kolejne dziecko. W konsekwencji do daty zgromadzenia uiszczał opłaty od mniejszej ilości osób zajmujących lokal, niż faktycznie zamieszkujących. Sąd nie kwestionuje okoliczności, iż po walnym zgromadzeniu w sierpniu 2018 roku D. S. złożył do spółdzielni wniosek o wyliczenie różnicy w opłatach eksploatacyjnych za zajmowany lokal i o wyrównanie wstecz zaistniałej różnicy, która została przez spółdzielnię wyliczona we wrześniu 2018 roku. Istotnym jest, że na datę wyboru do Rady Nadzorczej zalegał on z opłatami na rzecz Spółdzielni, a ewentualne tłumaczenia zaistniałej sytuacji nie mogą wpłynąć na akceptację wyboru do Rady Nadzorczej osoby, która nie postępowała zgodnie z postanowieniami statutu i oczekiwaniami ogółu członków spółdzielni. Rada Nadzorcza ma sprawować kontrolę i nadzór nad działalnością spółdzielni, Trudno oczekiwać aby zadania te, w sposób prawidłowy wykonywała osoba, która przez kilka lat nie zgłosiła do spółdzielni, że w lokalu mieszka większa ilość osób niż uprzednio.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy, że uchwała nr (...) w części dotyczącej wyboru do Rady nadzorczej dwóch spośród dziesięciu członków podlegała uchyleniu o czym orzeczono w pkt I wyroku na podstawie art. 42 § 3 ustawy pr. spółdzielcze.

W pkt II wyroku orzeczono na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w związku z art. 203 § 1 k.p.c., jako że wobec skutecznego cofnięcia pozwu w zakresie zaskarżonej uchwały nr (...) zbędnym było merytoryczne orzekanie o zasadności żądania w tej części.

W pkt III oddalono powództwo w dalej idącej części, a to wobec częściowego tylko uwzględnienia żądań pozwu zawierających trzy odrębne żądania.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Wobec częściowego uwzględnienia żądań pozwu, zasądzono od strony pozwanej na rzecz powoda zwrot połowy opłaty sądowej od pozwu. Koszty zastępstwa procesowego wzajemnie zniesiono, również biorąc pod uwagę, że zarówno powód jak i strona pozwana częściowo wygrali proces.